

Geertje Tol, moeder van René, vertelt

Tussen pijn en hoop op zoek naar een nieuwe toekomst

'Lieve Pa en Ma,

Dit had jullie jaar moeten zijn, maar helaas begon het met veel verdriet en pijn.'

Dit waren de eerste twee zinnen van de wens die onze zoon René samen met zijn twee zussen ruim twee jaar geleden oplas tijdens ons zilveren feest in oktober 2001. We hebben het gevierd, omdat onze zoon het wilde, omdat we blij waren dat hij nog leefde, omdat we dankbaar waren voor al die andere voorgaande jaren.

Twee woorden: verdriet en pijn; ik blijf op m'n lippen, het begon zo mooi, het jaar 2001. Samen met een zusje vierten we Oud en Nieuw bij een schoonzusje. Na de twaalfde klokslag kussen mijn man en ik elkaar, kijken elkaar verwachtingsvol aan, en klinken met champagne op een goed jaar, ons jaar, maar binnen een uur ligt die droom al in duigen. M'n zusje wordt door haar dochter gebeld en krijgt te horen dat er brand was in de Hemel. Haar dochter moet naar het ziekenhuis om haar longen na te laten kijken, ze heeft rook binnen gekregen. Onze twee dochters zijn net 10 minuten geleden binnen komen stappen met hun vriend. Ze stonden voor het Hemeltje, wilden even naar binnen en gelijk René ophalen om nog een uurtje bij ons te komen zitten. Maar het was te druk, er was geen doorkomen aan.

René Tol voor de ramp

M'n oudste dochter springt op, ik ga mee, dan ga ik René zoeken. Ik verwacht eigenlijk dat René wel even zal bellen, maar dat gebeurt niet. Ik word een beetje onrustig en zeg tegen m'n man dat ik naar huis wil, dan kunnen we René daar opvangen. Hij zal misschien wel geschrokken zijn.

Als we binnenstappen gaat net de telefoon, het is de vader van een vriendje die vertelt dat René gewond in café de Dijk zit, het valt wel mee, maar hij zal wel even naar het ziekenhuis moeten. Ik pak 'n pyama, tandpasta en boxershorts en dan gaan we met de auto van m'n zus naar de dijk. Toevallig zien we die vader staan, als we bij de parkeerplaats aan komen rijden. Ik zeg tegen m'n man dat hij alvast maar naar de dijk moet lopen, dan ga ik ik even naar de vader. Ik kom dan zo direct wel.

'Maar mijn zoon zit daar, hij is gewond'

Onze schoonzoon, die is meegereden, wilde eigenlijk naar huis toe gaan, maar brengt mij eerst even naar de dijk. Als we daar bijna zijn, is de weg naar de dijk versperd, er staan 5 mannen met een dik touw, die vertellen dat we er niet door mogen.

'Maar m'n zoon zit daar,' zeg ik, 'hij is gewond,' maar ze zijn onverbiddelijk, niemand mag erdoor. Dan bedenkt ik, dat ik hoe dan ook toch er door zal komen. Als we de trap naar beneden nemen en dan door een van de trappen verderop naar boven gaan, moet het toch lukken? De traptreden zitten vol met ijs en stukken hardgevroren sneeuw. Ik kom er bijna niet af, maar m'n schoonzoon helpt me treetje voor treetje naar beneden, als hij er niet was geweest, was me dat nooit gelukt.

We gaan 't eerste steegje in, en zijn dan toch op de dijk. Voor café de Dijk staan wat mensen, en weer

Bij de bar ligt iemand op de grond, ik kan niet zien wie het is, bij de deur ligt ook iemand met 'n deken over zich heen. Tot achterin zitten en liggen jongeren. Hoe is dit toch mogelijk? Opeens vraagt m'n man of ik even de bak met water wil vasthouden. Ik zie dat hij lijkleek is en zeg dat ie even buiten frisse lucht moet gaan happen.

'God, help me toch, laat me bij mijn positieven blijven'

Als hij weg is, roep ik m'n neefje en vraag of hij even buiten bij z'n oom wil gaan kijken. Ik ben bang dat hij in een shock raakt, en als hij dan alleen daar ligt.... Maar hij kan toch niet op z'n blote buik zo de kou in, dus pak ik de jas die René zolang van z'n vriend had gekregen en die trekt hij aan. De jas is twee maten te klein, maar hij krijgt hem toch dicht en loopt naar buiten. Achteraf hoor ik dat hij hem niet heeft kunnen vinden. M'n man zat buiten op z'n hurken, was even buiten bewustzijn geweest, en is toen door een kennis van de handbal meegenomen naar hotel Spaander om op verhaal te komen.

M'n neefje mocht toen niet meer naar binnen, er stond inmiddels ook politie bij de deur, het werd een vechtpartij, maar hij is toch weer binnen gelaten. Ik vraag aan de dokter die er surveilleert, of ik René zelf naar 't ziekenhuis mag brengen. Ik ben met de auto en heb over de hele avond maar drie glazen gedronken. Hij tilt de doek van René z'n hoofd op en bekijkt z'n gezicht. Het is zwart en raar rood van kleur. Hij vindt 't beter dat ik René niet zelf naar het ziekenhuis breng. De broeders die net met een brancard binnen stappen wijst hij wie nu weg moet worden gebracht.

Even later wordt ik ook een beetje duizelig, de verschroeiende, verbrande lucht maakt me misselijk, ik kan moeielijk ademen en doe een schietgebodje, 'God help me toch, laat me bij mijn positieven blijven.' Gelukkig gaat 't dan weer wat beter, maar de geur van geschroeid vlees blijft voor altijd in m'n neus en hoofd zitten. Als even daarna weer een andere brancard binnen wordt gebracht, mag René naar het ziekenhuis. Als we naar buiten gaan, roep ik heel luid m'n man z'n naam. Waar is hij nou toch? Ik ben bang, raak in paniek, dit kan toch niet, ik kan dit toch niet alleen?

Maar er komt geen antwoord, en we lopen naar de ziekenwagens die op het viaduct staat, daar waar we straks niet langs mochten. Als we Volendam uitrijden, komen er nog veel meer ambulances aanrijden. Ik ben heel bang en zenuwachtig, maar moet dan ineens denken aan wat de pastoor gisteravond in de preek van de oudejaarsviering vertelde: dat je

je nooit alleen hoeft te voelen, dat God altijd bij je is.

'Ik kan toch niet in paniek raken nu'

Ik pak het hangertje dat om m'n hals zit, het gezicht van Jezus staat erop afgebeeld, en ik bid weer. 'God, help me toch, laat me sterk zijn, ik kan toch niet in paniek raken nu.' Ik word daarna wel wat rustiger, maar het hangertje blijft de hele rit stijf in m'n hand geklemd zitten. Ik zie dat de weg naar Amsterdam is afgesloten, er mogen alleen maar ziekenwagens langs.

Als we bij het ziekenhuis aankomen, worden we bij de eerste hulp afgezet. Dan zie ik dat René een zuurstofmasker op heeft. Ik schrik, roep hem, maar krijg geen antwoord, hij is buiten bewustzijn. Ik word helemaal koud, dit kan niet...., hij zal toch niet doodgaan?

Hij wordt naar een kamertje gereden. Mij wordt verteld, dat ik maar beter naar de opvangruimte kan gaan. Ik vraag of ik eerst even mag bellen. Dat mag, en ik probeer 't nummer van m'n man. De telefoon gaat over, maar hij neemt niet op. Hoe kan dat nou?

Ik probeer het nog een paar keer, maar er komt geen contact. Ik raak in paniek, ben bang, en draai dan het nummer van de pastorie. De pastoor had

gebracht. Maar René stond daar nog niet bij. Nu hij weet waar we zijn, komt hij zo snel mogelijk naar ons toe.

Dan zie ik de ouders van m'n schoonzoon zitten, schuif bij ze aan, en voel me dan niet meer zo alleen. Hun zoon is door zijn baas weggebracht, hij wilde niet zijn ouders bellen, hij wilde ze niet ongerust maken, had gedacht dat hij meteen wel weer terug mee naar huis zou kunnen.

'Ik wil heel hard gaan schreeuwen'

Er worden broodjes en soep gebracht, ik wil wel wat nemen, maar krijg niets door m'n keel. Steeds komen de mensen van het Rode Kruis even een praatje maken en vragen of het wel gaat. Dan komt eindelijk m'n man binnenstappen, ik wil heel hard gaan schreeuwen, van opluchting, dat hij er eindelijk is, maar ik houd me in, en ga heel dicht tegen hem aan zitten. Er komen twee dokters die vertellen dat het nog wel even kan duren voor we bij onze kinderen mogen, eerst gaan ze ze allemaal behandelen en dan moet er gecoördineerd worden wie wie is. Ze willen geen fouten maken. Er zijn er vijftig binnengebracht. Als het al bijna licht is, zie ik de pastor van het ziekenhuis in de

broer, maar pastoor Berkhout, met wie hij weer naar boven komt. Ik begin meteen te huilen, en verteld de pastoor hoe erg 't allemaal wel niet is, onze zoon, ons kadootje..... en nu raken we hem misschien kwijt. De eerste keer naar de bar, en dan dit ... Rustig luistert de pastoor, en loopt dan even mee naar de zaal waar René ligt, ik blijf bij het bed, en de pastoor gaat even met andere ouders op de afdeling praten. Even later komen dan toch m'n zwager en zusje met onze oudste dochter en vriend binnen stappen. Ik zie de schrik op hun gezicht als ze René zien liggen. Als ik later de pastoor weer tegen kom, vertelt hij dat hij alle jongeren de zegen gaat geven. Hij praat nog even wat met hem over de situatie, dat ik niet weet wat ik er van denken moet, dat ik het maar overgeef, laat God maar beslissen. Als 's middags m'n jongste zusje met haar man langskomt, horen we dat er een dochter van de vriendin van onze andere zus ook is overleden.

'Dit kan toch allemaal niet ...'

Ik begin te trillen, dit kan toch allemaal niet? Dit mag niet! Wat gaat er nog meer gebeuren? Wanneer houdt het op? Onze andere dochter komt nu ook binnenstappen met haar vriend. Zijn broer ligt bij René op de zaal. Er zijn nu een paar dokters bij René, en we mogen een tijdje niet naar binnen. We besluiten om maar even naar huis te gaan, misschien even wat slapen, onze oudste dochter

pastoor Berkhout gebeld. De pastoor was net 2 dagen ervoor meegevoerd naar René, en toen ging het zo goed. Hij heeft samen met mij door de telefoon gebelden. Ik zie me nóg staan, tegen een glazen deur van de uitgang, bij het ziekenhuis in Antwerpen.

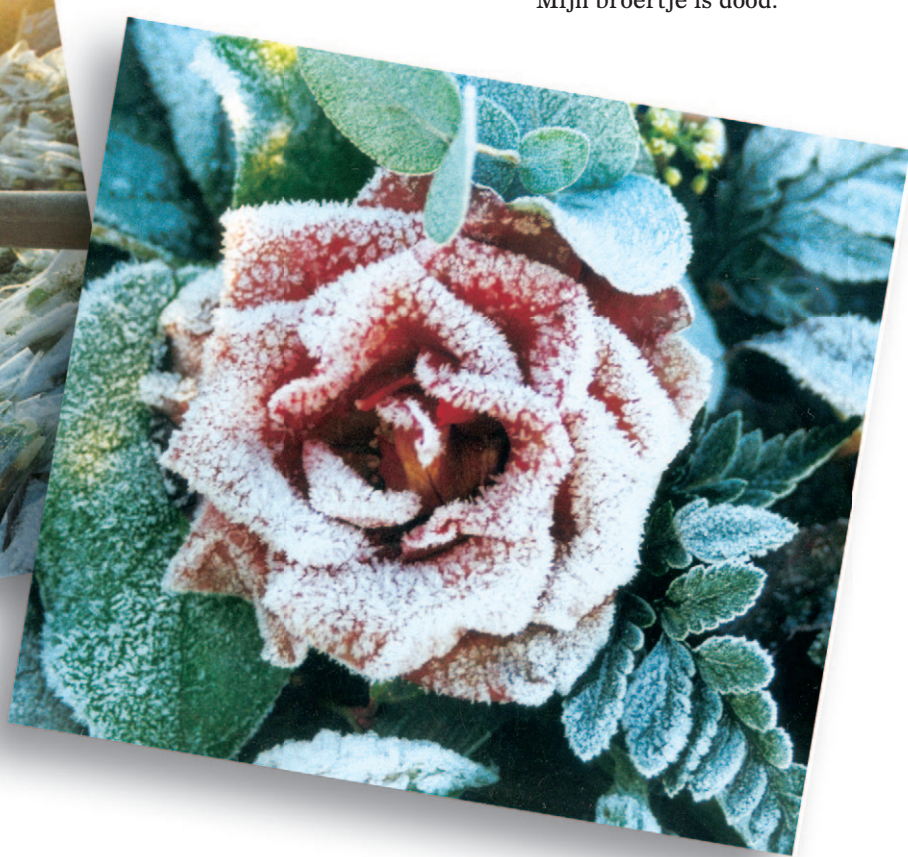
Thuiskomst

Bij thuiskomst, hangt de hele voorstraat vol met slingers en van ballonnen is een ereboog gemaakt. Bijna de hele buurt heeft de vlag uithangen. Er klinkt luid applaus als we uitstappen. Ik moet wel héél hard vechten om m'n tranen in te houden, ik voel me helemaal niet zo blij. Binnen hangen nog veel meer slingers en ballonnen, alle kaarten die wij en onze zoon hebben gekregen, hangen aan lijntjes door de hele kamer.

Van de stille tocht hebben wij niet veel meegemaakt, onze zoon raakte die dag in een soort shock, die 5 tot 6 dagen heeft geduurd. De blik in z'n ogen, toen we die vrijdag bij hem kwamen, zal ik nooit meer vergeten. We hebben het op t.v. en video gevolgd, het was een zéér indrukwekkend gebeuren. Later hoorden we van verschillende mensen uit het land, dat zij ook hadden meegeloopen. Uit Edam kwamen tweeduizend mensen lopend naar de dijk, om ook onze jongeren te gedenken. In de eerste week had m'n man 'n vriendin van m'n dochter aan de telefoon. Ze vroeg hoe het met René ging, en of Sylvia er was. 'Nee,' zei m'n man, en vertelde haar hoe het met René ging. Toen zei ze zachtjes: 'Mijn broertje is dood.'

Twee foto's van bloemen na de Stille tocht; links de bloemenzee op de dijk met in het midden een oranje roos van Geertje Tol, rechts de foto die Geertje heeft genomen van een roos met een witte laag rijp op de begraafplaats van de overleden jongeren.

gisteravond ook verteld dat hij rond middernacht in de kerk zit te bidden, voor iedereen. Misschien wil hij dat nu wel weer gaan doen, of alle kaarsjes aansteken bij Maria. Als ik hem een paar keer over laat gaan, twijfel ik of ik 't goede nummer heb gedraaid en leg weer neer, misschien maak ik wel iemand anders wakker, niet beseffende dat half Volendam nog wakker was door het hele gebeuren.

In de opvangzaal is nog bijna niemand aanwezig, alleen één jongen zit ergens in een hoekje, maar na een kwartier, half uur, druppelen steeds meer mensen binnen. Ook stappen er mensen van het Rode Kruis binnen.

Er hangt ook een telefoon, en ik probeer wéér het nummer van m'n man. Wéér geen contact, waarom neemt hij toch niet op? Dan probeer ik 't nummer van m'n zwager, en ja!, hij neemt wel op. Ik vraag hem of hij bij ons op de buitendeur een brief wil hangen, dat René naar het AMC is gebracht. Dat zal hij doen, en dan vertelt hij dat Nico Kwakman is overleden, de tweelingbroer van zijn schoonzoon. Ik zak op 'n stoel, ik tril helemaal, ik kan 't niet geloven. Dit kan toch niet? Maar het is wel waar.

Iemand van het Rode Kruis komt naar me toe, ze ziet dat ik slecht nieuws heb gekregen, en vraagt of het wel gaat. Ik vertel haar wat ik net heb gehoord en begin te huilen.

Als ik na een tijdje weer m'n man bel, neemt hij eindelijk op. Het geluid deed het niet, en toevallig had hij zijn mobiele telefoon in z'n hand en zag dat er gebeld werd.

Hij is nu in restaurant De Amvo, daar wordt iedereen naar toegestuurd, die op zoek is naar zijn kind. Toen hij in hotel Spaander op verhaal was gekomen, was hij meteen weer teruggegaan naar café De Dijk, maar tot zijn schrik waren René en ik al weg zonder dat iemand kon zeggen waar naar toe. In de AMVO liggen lijsten met namen van jongeren, en waar ze naar toe zijn

hal lopen. Ik zag haar vorig jaar bij de vader van mijn vriendin toen hij hier in het ziekenhuis lag. Ik spreek haar aan, en zeg dat het zo lang duurt en dat René als een van de eerste is binnengebracht. Ze gaat even informeren en komt na 10 minuten terug. Ze zegt dat we naar hem toe mogen.

Dan stappen we een heel andere wereld in. Er liggen 3 jongeren op deze zaal.

René z'n hoofd is helemaal bedekt, een grote slang zit in z'n keel. En andere slangetjes zijn onder het laken ergens ingebracht. Over de verbrandingen wordt weinig gezegd, de longen hebben op dit moment prioriteit, als die erg zijn verbrand, kan dat fataal zijn.

We moeten afwachten, stil zitten we bij het bed. Ik voel me zo leeg, zouden we hem nu zo maar kwijtraaken? Ons kadootje, ruim 15 jaar geleden, eerst schrik, toen bleek dat ik onverwacht zwanger was geworden, maar al snel blij en dankbaar dat ik dit nog een keer mee mocht maken. Als we even later de gang op gaan, wordt het al een beetje drukker, en de wachtkamers zitten andere ouders, en zo horen we beetje bij beetje wat er gebeurd is die nacht.

Er waren sterretjes aangehouden en tijdens het zwaaien met de armen had de versiering vlam gevat. Ze waren allemaal buiten bewustzijn geraakt, tot er een raam werd ingeslagen. Was dat eerder gebeurd, dan was er veel meer vuur geweest, en was 't later geweest, dan waren er heel wat jongelui meer gestikt. De nooduitgang was geblokkeerd, de meesten zijn via het raam naar buiten gekomen.

'De eerste keer naar de bar, en dat dit ...'

Ik loop weer naar de IC, zit weer even bij René. Duizend dingen spoken door m'n hoofd. M'n man zegt, dat hij even naar beneden gaat, zijn broer en mijn zusje komen er zo aan, en zullen anders niet weten waar ze naar toe moeten. Als hij even later terug komt is het niet zijn

gaat mee terug en de andere blijft bij René.

M'n zus en zwager rijden ons terug. Na anderhalf uur gaat de telefoon; m'n dochter verteld dat de dokters hebben besloten dat René om 7 uur naar Antwerpen wordt gebracht. Wij pakken wat spullen voor onszelf en m'n man z'n broer rijdt ons weer heen. Minister Borst komt langs, en vertelt over de samenwerking tussen België, Duitsland en Nederland, met rampen zoals deze. Alle brandwondencentra liggen vol, dus wordt nu uitgewekken naar 't buitenland. De man van onze jongste zus zal ons naar Antwerpen rijden, René wordt met een ziekenwagen heengebracht. Als we daar aankomen vallen we wat opvang betreft in een gat. In het AMC liepen de hele dag vrijwilligers rond, met broodjes, drinken, en praatje. Maar het is nu bijna middernacht en de dokter en verpleging zijn bezig om onze zoon te behandelen. Als na een hele tijd de dokter komt, zegt ze dat de situatie zéér, zéér levensbedreigend is, en dat, als hij er bovenop komt, er ernstige littekens zullen blijven, vooral in z'n gezicht.

We vragen waar we kunnen slapen, maar er is hier geen opvang, ook is er geen hotel in de buurt, en de omgeving van het ziekenhuis is 's nachts niet echt veilig. We besluiten om dan maar weer naar huis te gaan, en om half vijf stappen we binnen. Wat een dag, wat een verschrikkelijke, ongelooflijk rare, lange dag.

Onze zoon blijft bijna 10 weken in Antwerpen, de dokters doen er alles aan om hem voor z'n verjaardag thuis te laten zijn. Hij moest 9 operaties ondergaan, waarvan sommigen na afloop zo verschrikkelijk veel pijn gaven dat het voor mij op een gegeven ogenblik te moeilijk werd om het aan te zien. Hij heeft toen het maximum aan medicatie gekregen.

Tijdens de tweede operatie zijn van z'n linkerhand stukken vingers geamputeerd, voor ons een héél aangrijpend gebeuren. Na de zesde operatie heb ik helemaal overtuurd

Foto van René samen met zijn vader op de laatste dag van zijn eerste opname in het ziekenhuis (7 maart 2001).